

ISSN 1452-9025
9771452902006

КОЛЕКТИВ

ЛИСТ РУДАРСКО - ТОПИОНИЧАРСКОГ БАСЕНА БОР

www.rtbbor.com

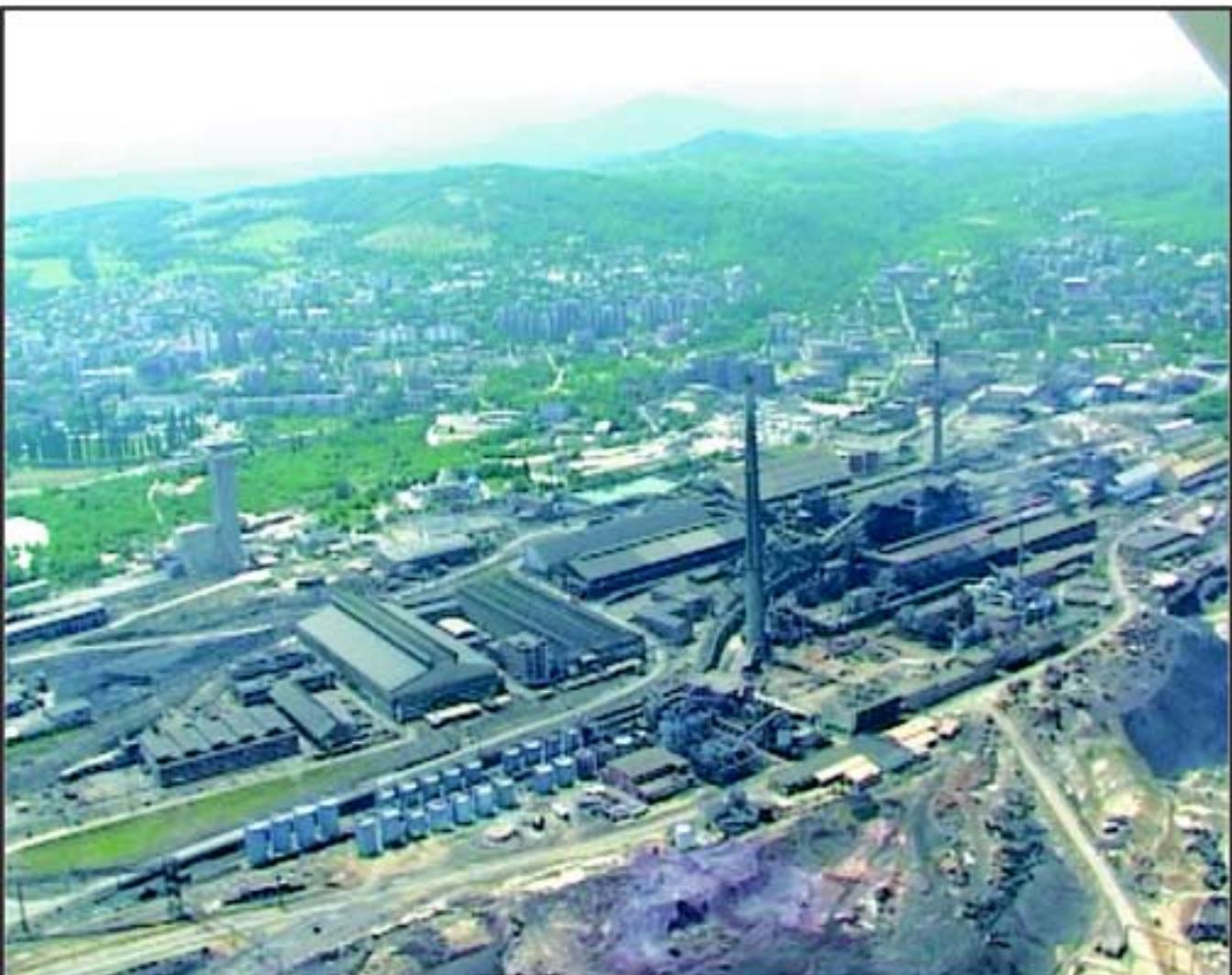
Број 2169 • Година LX • Лист излази месечно • Уторак, 31. јул 2007. • Примерак 25 динара

КОЛЕКТИВ
НА САЈТУ

Наставак процеса приватизације Басена

НОВИ ТЕНДЕР З1. АВГУСТА

Почетна цена имовине 340 милиона долара, а инвестициони план од најмање 180 милиона долара. – Понуђачи мора да задовоље високе европске стандарде у заштити животне средине. – Нови власник биће познат до краја године

Бор ће добити онај ко за њега буде понудио најбоље услове - поручио министар Динкић

РТБ. – Нови тендер за приватизацију Рударско-топионичарског басена Бор биће расписан 31. августа, са почетном ценом од 340 милиона долара, колико је на претходном поништеном износила понуда другопласираног конзорцијума „Ист поинта“ и британског инвестиционог фонда „ОРН“, као и инвестиционим планом од најмање 180 милиона долара. Тражићемо и да понуђачи морају да задовоље високе европске стандарде у заштити животне средине када је реч о улагањима у Топионицу. Очекује се да ће РТБ бити проdat, односно добити новог власника до краја године – изјавио је министар економије и регионалног развоја Млађан Динкић, 25. јула, на конференцији за новинаре у Влади Републике Србије.

Министар Динкић је, такође, најавио и да ће бити инициране измене у

Закону о приватизацији да се не би поновила ситуација са првог тендера када, након поништења преговора са првопласираним понуђачем, није било законских претпоставки за наставак преговора са следећим рангираним на тендеру. У случају поништења преговора са првопласираним, објаснио је он, наставак преговора уследио би одмах са другорангираним понуђачем на тендеру. „Боље је чисто решење, него да га нема“, истакао је Динкић, додајући да је свим члановима Владе предочио какве су све последице одуговлачења продаје комбината бакра и да ће „Бор добити онај ко за њега буде понудио најбоље услове“.

Подсетимо овог пута и на хронологију минулих дешавања. Ради разрешења правних недоумица у вези продаје РТБ-а, Влада Републике

Србије, на седници одржаној 5. јула, затражила је мишљење Републичког секретаријата за законодавство о статусу тендера за приватизацију борске компаније. У допису који је Секретаријат доставио 23. јула Министарству економије и регионалног развоја се истиче:

„Републички Секретаријат за за-

Министарства привреде засновано на правилном тумачење наших прописа који уређују приватизацију путем јавног тендера. Закључењем уговора завршен је јавни тендер, а раскид уговора настаје по окончању тендера. Отуда је после раскида уговора могуће да се само спроведе нов јавни тендер.“

Враћене гаранције

Агенција за приватизацију вратила је, 30. јула, лицитационе гаранције за РТБ Бор – каже се у саопштењу Агенције од 1. августа. Конзорцијуму компаније „East Point Holdings Limited“ и инвестиционог фонда „ORN Event Fund“, другорангираним, и компанији „Amalco Limited“, трећерангираном понуђачу, враћене су лицитационе гаранције у износу од три милиона долара.

Одбор за надзор и спровођење Акционог плана за реструктуирање и приватизацију РТБ-а предложио је Агенцији да врати лицитационе гаранције јер је прихваћено мишљење Републичког секретаријата за законодавство да је тендер за продају РТБ Бор Групе окончан 5. марта ове године, односно даном потписивања купопродајног уговора.

конодавство упознат је с мишљењем које је о наведеном питању дало Министарство привреде 23. априла ове године, према коме је после раскида уговора са првогрангираним понуђачем могућа само нова продаја имовине путем јавног тендера. Секретаријат сматра да је ово мишљење

Сходно овом мишљењу РСЗЗ, Агенција за приватизацију ће, у складу са својим овлашћењима, окончати актуелни тендер за приватизацију РТБ-а и у најкраћем року расписати нови – додаје се у саопштењу Агенције од 23. јула.

Ј. Станојевић

Интервју Миодрага Ђонића, в. д. генералног директора Басена,
„Колективу“

ПРОДАЈА ПО НОВИМ УСЛОВИМА

Купром и њему слични нису прилике за РТБ. – Стабилизација производње на око 1.500 тона бакра у концентрату месечно, са ценом од 7.500 долара по тони катоде, довољна је уредно сервисирање свих текућих обавеза, осим пореза и доприноса на зараде. – Улагање у замену дотрајале опреме и механизације у овом тренутку јесте услов за одржање производње у рудницима и успешан наставак приватизације. – За пројекат санације колектора испод флотацијског јаловишта у Кривељу два милиона евра из НИП-а. - Од СБ 43 милиона долара за решавање еколошких и социјалних проблема

Поводом дана рудара Србије

ЧЕКАЈУБИ ПРИВАТИЗАЦИЈУ

Кад би продуктивност ухватила корак са ценама

Дан рудара Србије, 6. август, комбинат бакра ове године обележава у очекивању приватизације која ће басенским погонима донети нове инвестиције, високе стандарде и модерне технологије експлоатације природних ресурса који су на овим просторима и даље обилни. Само на тај начин рудари у Бору, али и металурзи, флотери, бушачи и остали, даваће овом дану позитиван смисао а компанија ће моћи и даље да буде синоним за овај празник.

Својинска трансформација великих државних система у Србији, који-

ма припада и највећи домаћи производијач бакра, Рударско-топионичарски басен Бор, једна је од водећих тема на овим просторима. Очи јавности упрте су у ток приватизације Басена и помно се прате сви догађаји у вези са тим јер РТБ као рударско-металуршки гигант Србије и даље има снажан утицај на развој укупне тимочке привреде, региона и Републике. И поред драстичног пада метала у руди, тешкоћа у одржавању производње и дугогодишњег неинвестирања, овдашња рудишта и даље су изазвана.

Минуле године обележила је нишка продуктивност. Међутим, ситуација је данас, када нам наручу иде и фантастична цена бакра на светском тржишту, у знатној мери поправљена. Производња црвеног метала је стабилизована, а самим тим је и рејтинг који РТБ Бор има, на више нивоу. У финансијском смислу то значи да је компанија сада у могућности да запосленима плате измирује на време, али и да, уз ужи обруч око производних трошкова, смогне снаге да измири и остале обавезе.

С обзиром на то да је наставак рударења у Бору и Мајданпеку наредних година био могућ једино инвестирањем у куповину рударске механизације, за РТБ је од изузетног значаја недавно добијена сагласност Агенције за приватизацију за набаку хидрауличног багера, шест тешких камиона и три булдозера за потребе борских и мајданпечких рудокопа.

Комбинат бакра је почетком ове године платио држави 30 милиона динара накнаде за коришћење минералних сировина. Педесет одсто ове таксе држава је вратила општинама Бор и Мајданпек, тако да се у општински буџет Бора слило 11,3 милиона динара, а Мајданпека 3,5 милиона.

И то није све. Недавно је у Влади Србије потписан Споразум о кредиту за регионални развој Бора. Његовом имплементацијом у Рударско-топионичарски басен Бор и Борски округ инвестираће се 43 милиона долара. Издавајућа сума требало би да буде довољна за решавање еколошких и социјалних проблема који су последица реструктуирања рударског

сектора, али и за обезбеђење нових извора привредног раста и нових радних места. Пројекат „Регионалног развоја Бора“ индиректно треба да интензивира економске активности у

У пензију 11 радника

РТБ. – Од ланског до овогодишњег 6. августа, Дан рудара Србије и Дан Рударско-топионичарског басена Бор, у пензију је отишло 11 басенских радника (по четири из РТБ-а и ТИР-а, и по један из РБМ-а, Матичног предузећа и ФОД-а). Иначе, предвиђено је да свако од њих добије по 20.000 динара.

Традиционални заједнички ручак доскорашњих камаратова организоваће се на дан празника у „Дому одмора“ у Бретствачкој Бањи.

J. C.

региону, привуче додатна улагања и донације и смањи потребу за државном помоћи.

Својим тренутним потенцијалима РТБ Бор је и даље стратешки веома важно предузеће за развој региона и целокупну српску привреду, а као велики потенцијал за економски просперитет виде га и земље у окружењу.

Пословодство Рударско-топионичарског басена Бор свим басенским радницима – рударима, металурзима, флотерима, бушачима и њиховим породицама упућује искрене поздраве и честита Дан рудара Србије, 6. август.

Г. Тончев Василић

Потписани уговори Владе Србије и Светске банке

Ог СБ 192,5 милиона долара кредита

Министар финансија **Мирко Цветковић** и нови директор Канцеларије Светске банке у Србији Саймон Греј потписали су, 27. јула, пет уговора о кредитима и зајмовима СБ укупне вредности 192,5 милиона долара, намењених за реализацију пројекта регионалног развоја, конкурентности пољопривреде, заштиту од поплава, обнову путне мреже и енергетску ефикасност.

Министар Цветковић је, на конференцији за новинаре у Влади Републике Србије, рекао да ће кредити бити додељени за регионални развој Бора – 43 милиона долара, реформу пољопривреде у транзицији – 21,5 милиона долара, наводњавање и одводњавање – 50 милиона долара, модернизацију путне мреже – 50 милиона долара и енергетску ефикасност – 28 милиона долара. Он је навео да су од добијених средстава, 4,5 милиона долара донације, тако да се Србија кредитно задужила за 188 милиона долара. У оквиру тог кредита, 20 милиона

је добијено по ИДА условима који подразумевају 20 година отплате, уз десетогодишњи грејс период и са каматном стопом од 0,75 одсто, док је остатак од 168 милиона долара добијено по комерцијалним условима (17 година отплате и пет година грејс периода).

Греј је изјавио да је потписивање уговора важно за социјалну сигурност свих грађана који ће имати корист од тих пројекта и прецизира да „Пројекат за регионални развој Бора“ помаже важну област у Србији – пружа помоћ у повећању запослености и заштити животне средине. Модернизација путне мреже унапређује економски развој земље, док ће пројекат енергетске ефикасности бити спроведен у домовима за напуштену децу и у болница. Према његовим речима, пројектом наводњавања требало би да буде решен проблем поплава од прошле године, али и обезбеђен систем планирања и размишљања унапред када је о том проблему реч.

За регионални развој Бора - 43 милиона долара

Директор и регионални координатор СБ за Европу, југоисточну Европу и централну Азију **Орсалија Каланџопулос** навела је да је крајњи рок за реализацију тих пројекта три

до четири године, а да ће прву траншу одобрених средстава Србија добити за неколико недеља.

J. Станојевић

Интервју Миодрага Џонића, в. д. генералног директора Басена, "Колективу"

Прогаја по новим условима

Купром и њему слични нису прилике за РТБ. – Стабилизација производње на око 1.500 тона бакра у концентрату месечно, са ценом од 7.500 долара по тони катоде, довољна за уредно сервисирање свих текућих обавеза, осим пореза и доприноса на зараде. – Улагање у замену дотрајале опреме и механизације у овом тренутку јесте услов за одржавање производње у рудницима и успешан наставак приватизације. – За пројекат санације колектора испод флотацијског јаловишта у Кривељу два милиона евра из НИП-а. – Од СБ 43 милиона долара за решавање еколошких и социјалних проблема

РТБ. – Нови тендери за приватизацију РТБ-а не смеје се расписати под истим условима. „Ако ме једанпут превариш, ти си крив, али, ако ме други пут превариш, крив сам сам“. Агенција за приватизацију треба да зна ову мудру арапску пословицу. Купром и њему слични нису прилике за Басен – истакао је **Миодраг Џонић**, в. д. генералног директора РТБ-а, на почетку интервјуја „Колективу“, поједом 6. августа. – Дане компаније, набрајајући, по његовом мишљењу, најважније разлоге због којих је приватизација комбината бакра била неуспешна у првом покушају.

– Пословодство компаније, синдикати и већина запослених сматрају да овај процес није вођен на довољно квалитетан и транспарентан начин. Са друге стране, представници локалне самоуправе су били противници приватизације искључиво из политичких разлога и настојали су да у процес унесу што више конфузије. Осим проблема који су се јавили као последице лоше концепције и недовољно прецизно формулисаног Закона о приватизацији (није јасно дефинисано шта се дешава у случају када купац, који победи на тендери и потпише купопродајни уговор, оду-

У септембру предстоји ремонт Топионице и Сумпорне

и буду рангирани и они који су извршили измене и допуне нацрта Уговора супротне Закону и штетне за Агенцију, државу и РТБ.

Шта је у међувремену предузето да би се консолидовало стање у предузећу?

– Поучени управо неуспехом претходног тендера одлучили смо да, без обзира на даљи ток процеса приватизације, не дозволимо да дође до смањења производње. Наш циљ је стабилизација производње на око 1.500 тона бакра у концентрату месечно, што је, са ценом од око 7.500 долара по тони катоде, довољно за уредно сервисирање свих текућих обавеза, осим пореза и доприноса на зараде. Очекивају смо да се тренд пораста производње у првој половини године настави, и да већ у јулу достигнемо овај циљ,

али су чести застоји, због кварова и врућине, учинили да произведемо око 150 тона мање. Ипак, остали смо на нивоу месечног просека првог полугођа који износи 1.300 тона бакра у концентрату. Међутим, прерада у ТИР-у иде смањеним капацитетом због отежаног снабдевања увозним концентратима. У овом тренутку, услед непостојања годишњих уговора са нашим добављачима ове сировине, у могућности смо да обезбедимо пет хиљада тона месечно, што је тек половина наших потреба. Зато ће производња катодног бакра бити мања, свакако испод 3.000 тона месечно, и то ће смањити приходе, а повећати трошкове због смањеног коришћења капацитета. Уз то, у септембру морамо ући у ремонт Топионице и Сумпорне, што ће трајати месец дана, а за то време морамо редовно сервисирати све трошкове и обезбедити континуирани рад у Електролизи. Поред овог великог захвата у ТИР-у, у „Великом Кривељу“ настиче ремонти и оспособљавање за рад у 2008. години треће секције Флотације, а у току су активности на преласку са „поля 2“ на „поля 1“ флотацијског јаловишта. У Мајданпеку је не-

опходно испумпавање воде из копа Јужни ревир ради проширења постојећег захвата, као и припрема плана ревитализације и покретања четврте секције у Флотацији.

Који је главни услов за очување континуитета производње у наредном периоду?

– Основна битка ће бити на пољу замене рударске опреме и механизације, како би већ од октобра почело раскривање лежишта на оба наша активна површинска копа. Интенција законодавца да се у предузеће које се приватизује не инвестира, односно да се улагање препусти будућем власнику, јесте исправан став уколико се продаја обави успешно и у кратком року. Како је овај процес, почев од реструктуирања па до неуспешног покушаја тендурске продаје, трајао

бавку багера и он ће почети скидање раскривке на Површинском копу „Велики Кривељ“ почетком октобра. Укупна вредност свих ових улагања је око 12 милиона долара, а обезбедиће се путем финансијског лизинга. Она немају алтернативу јер долазак стратешког партнера, односно инвеститора, није реалан до краја ове године. У супротном, у првим месецима наредне године Басен ће спонтано престати са радом пошто ће површински копови у Кривељу и Мајданпеку, због нераскривености рудних лежишта, остати без руде у постојећим захватима.

Шта се може очекивати на плану решавања еколошких проблема?

– Када је реч о екологији, људи прво помисле на сумпорни дим, што и јесте највећи проблем, који се може решити само новом технологијом топљења. Још једна мерна станица за праћење квалитета ваздуха и имисије сумпор-диоксида из Топионице пуштена је у рад 3. јула у насељу Брезоник. Нови уређај омогућиће стално праћење количина овог гаса и брзо реаговање у случају прекомерног загађења ваздуха. Уколико велика концентрација CO₂, која је већа од дозвољене, потраје дуже од 15 минута, производња у Топионици се зауставља. Међутим, има још великих еколошких проблема који долазе из РТБ-а. Ту, пре свега, мислим на санирање флотацијских јаловишта и отпадне воде. Што се тиче наставка санације колектора испод јаловишта Флотације „Велики Кривељ“, за тај пројекат ће из Националног инвестиционог плана бити издвојена два милиона евра, док је остатак улагања, које захтева преусмеравање реке испод јаловишта, предвидела Светска банка. Она ће, након завршетка процеса приватизације Басена, у борски регион уложити укупно 43 милиона долара. Од овог износа, 33 милио-

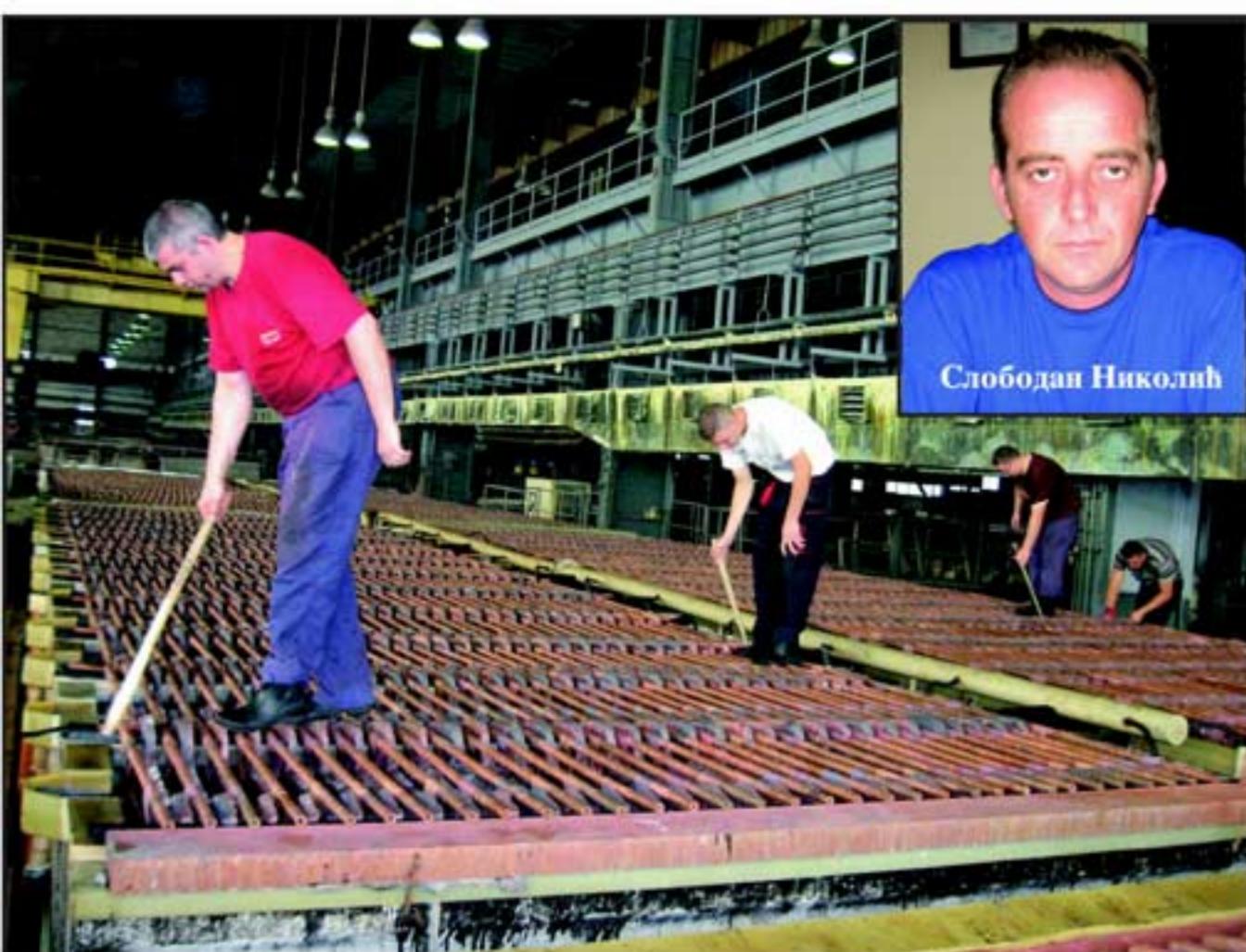
Производња катодног бакра биће испод 3.000 тона месечно

стане од куповине), било је и слабости које су резултат лоше процене консултаната и Агенције попут одлучивања о томе ко испуњава услове за учешће на тендери. У јавном позиву је стајало да учесник мора да има годишњи приход и/или имовину од најмање 40 милиона долара, а РТБ, као субјект приватизације, имао је тада троструко већи годишњи приход и шест пута већу имовину. Једини критеријум Агенције за утврђивање редоследа учесника била је цена за куповину основне имовине Басена. Тако они који нуде највеће инвестиције бивају једноставно елиминисани иако знамо да су за повећање производње и промену технологије у РТБ-у неопходне стотине милиона долара. Агенција је, такође, захтевала да лиценцијона гаранција за учеснике буде свега три милиона долара и дозволила да тендурску процедуру проју

три године, а неинвестирање у РТБ је дуже од две деценије, улагање у замену дотрајале опреме и механизације у овом тренутку представља услов за одржавање производње у рудницима и успешан наставак приватизације. Стога је неопходно одмах ући у замену најнужније рударске опреме и механизације, пре свега, једног багера, шест камиона и три булдозера. Басен је добио сагласност Агенције за на-

на долара биће употребљено за санацију свих историјских штета нанетих животној средини, пре свега, флотацијских јаловишта и отпадних вода из басенских погона, а остатак од десет милиона долара за подстицај новом запошљавању и развој приватног сектора на територији Борског округа – истакао је на крају разговора чланичнији човек Басена.

Ј. Станојевић

Слободан Николић

Електролиза неће достићи планирану производњу због недовољно анодног бакра

У јулу око 2.600 тона катода

Трећа кампања у златари до каја августа, а онда ремонт доре-пећи. Изгорела столарска радионица и два магацина са резервним деловима

ЕЛЕКТРОЛИЗА. - За 27 дана у јулу Електролиза је дала 2.013 тона катода, а управник Слободан Николић нам је рекао да се крај месеца може очекивати са 2.600 тона црвеног метала. Због мањка увозних концентрата у билансу је, према његовој процени, више домаћег бакра. Пошто је спремљено за шаржирање седам-осам тона прженца, ових дана у Златари доре-пећ треба да почне трећу овогодишњу кампању, а њен производ треба да се појави у трећој декади августа. Што се тиче производње бакар-сулфата, до краја јула максимално се може произвести 90 – 95 тона. И овај погон у септембру очекује стандардни мањи ремонт од

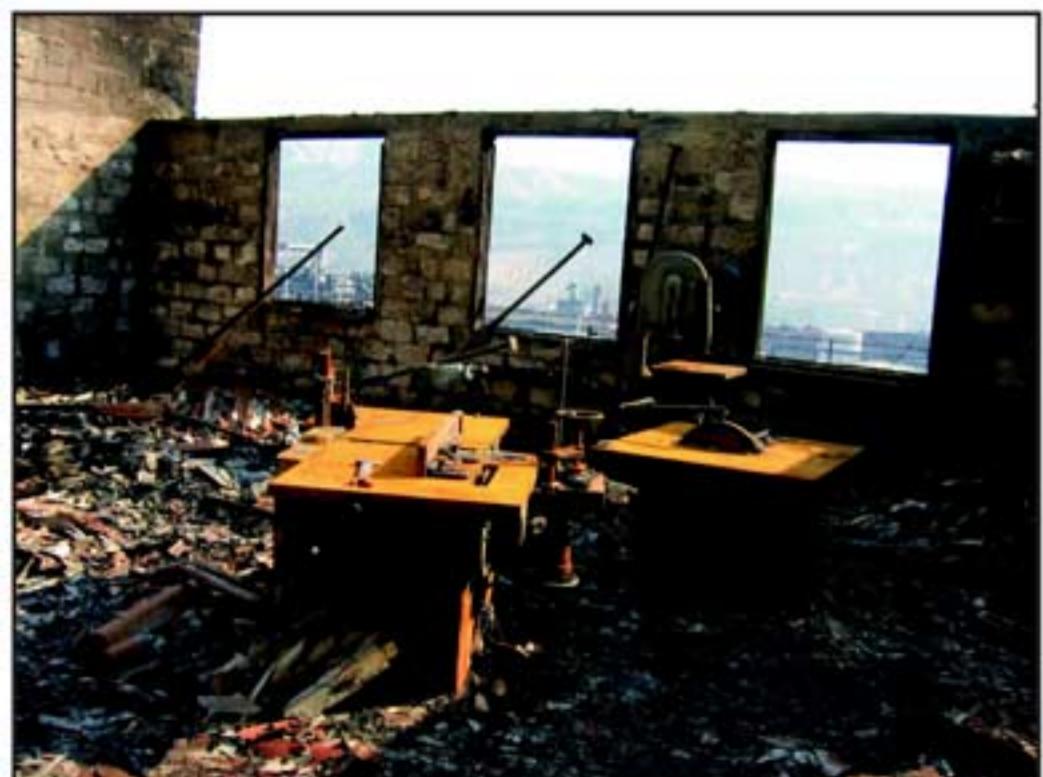
пање у Златари спремамо се за ремонт доре-пећи током кога ће се она срушити и озидати новом опеком. Електролиза мора да се припреми и за најављени септембарски ремонт у Топионици, односно да спреми извесну количину анодног бакра, како не би осетила њено стајање које се планира на 20-25 дана. И у августу ћемо настојати да одржимо сада активне 284 ћелије.

Ни у Електролизи током јулских жега није било лако, али се производња одвијала релативно нормално. За њену халу, где је електролит 60 степени, то и није нешто ново, али је појачана вентилација и обезбеђивања кисела вода за раднике.

-Најтежа последица ових врућина је хаварија која се десила 25. јула у кругу Електролизе – каже Николић. - Још се испитује како је дошло до пожара у коме је изгорела столарска радионица и два магацина са резервним деловима.

Претпоставља се да је дошло до самозапаљења или је реч о немару неког од радника. Изгорела је цела кровна конструкција и столарија, а највећа штета је, за сада, у столарским машинама. Остаје да видимо да ли могу да се репарирају, али о томе ће своју реч дати комисија. Пожар је био само на 10-15 метара од хале Електролизе, али је интервенција ватрогасавца била врло брза. Наши радници су, такође, учествовали у гашењу са два хидранта да се пожар не би проширио на халу и успели смо у томе.

Текст и снимци: Љ. Алексић

Самозапаљење или немар - изгорела столарска радионица
Електролизе

пет-шест дана. Мада је недавно у самом Бору добила конкурентску приватну фирму готово сав плави камен који произведе Електролиза и прода.

-У односу на прошли месец – каже Николић - нешто је мања производња катода. Подбацили смо за 350 тона, а разлог је недостатак анода из Топионице која није имала доволно концентрата. Томе је доприносио и "крени-стани" рад из еколошких разлога. Све што је изливено у Топионици већ је у Електролизи, а процес до катоде овде траје 20 дана. После кам-

Тридесеторо полазника из мајданпешчког рудника добило сертификате

Није на одмет још нека диплома

Курс за руководце грађевинским машинама, компресорима и парним котловима. – Обуку организовао Регионални центар за континуирано образовање одраслих из Бора у сарадњи са Центром за транзицију запослених у РТБ-у. – Веће шансе да се задржи радно место

РБМ. – Тридесеторо полазника обуке за руководце грађевинским машинама (десет) и за руководце у постројењима са судовима под притиском – компресорима и парним котловима (двадесет), трећег јула у

ради у РБМ-у, од чега последњих пет управо као компресориста у ПУС-у.

-У почетку је било заиста тешко поготово што радим у све три смене. Била сам једини међу мушкарцима јер су друге одбиле да раде тај посао. Колеге, мајстори и пословођа су ми помагали да научим руководење компресором. Временом сам и сама са владала неке ствари. Сада знам много више него раније и сматрам да су ми веће шансе да задржим радно место јер не размишљам о одласку из предузећа – прича Надица.

Њена колегиница Сузана је машински техничар са 21-годишњим радним стажом у мајданпешчком руднику.

-Никада није на одмет још нека диплома, тако да сам ја 1989. године завршила и обуку за кралисту. У филтражи тренутно не ради компресор, али када га буду оспособили не бојим се да почнем да рукујем њиме. Мислим да неће бити тешко и неких већих проблема јер сам то овде научила – оптимистички говори Сузана.

Надица Драгојевић

просторијама Центра за транзицију запослених у РТБ-у у Мајданпеку, добило је сертификате. Уз жељу да буде послана који ће им омогућити новостечена знања, то је учинила Славица Живковић, директор Регионалног центра за континуирано образовање одраслих из Бора који је, у сарадњи са басенским Транзиционим центром, организовао обуку.

Тезу да је женски пол слабији, а поједина занимања искључиво "мушки", овог пута, демантовале су Надица Драгојевић, Сузана Јукић и Вера Балабановић које су успешном завршиле курс за руководце компре-

Сузана Јукић

Златко Ђорђевић

зорима. Искористили смо прилику за разговор са прве две dame пошто Вера није дошла на уруччење сертификата. Надица је, иначе, по занимању машин-брвтар и већ 25 година

Златко Ђорђевић има тек 28 година, а иза себе већ десет година стажа. По занимању електротехничар, најпре је радио као електричар на тешким возилима, затим као багериста на копу, а сада је завршио за руководца грађевинским машинама.

-Премда су моји руководиоци одлучили да похађам овај курс, сматрам да је веома корисно знати и овај посао. Ко зна, једног дана и у приватном бизнису могу то да радим. Међутим, потребно нам је још много обуке да бисмо се усавршили јер, било који посао да је упитању, само радом се стиче пракса. Од после још нико није умро – ако хоћеш да стичеш мораши и да радиши. И отац и мајка су ми радили у руднику. Иако имам могућности да одем у иностранство, не желим то да учиним – поручује Златко.

Ј. Станојевић

Одобрена куповина багера

Велики Кривељ велика шанса

Сектор Агенције за приватизацију за давање сагласности прихватио је техно-економско сагледавање улагања у опрему за борске руднике бакра и дао зелено светло за набавку хидрауличног багера

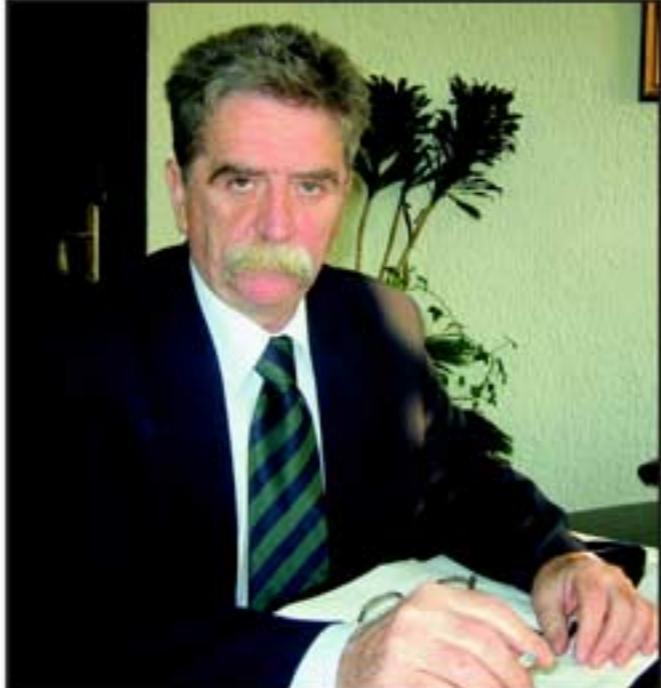

Са новим багером (кашике 15 кубика) ка оптималном капацитету

РББ. - На основу дугогодишњег доказивања да Рударско-топионичарски басен Бор, односно РББ, може да повећа производњу једино куповином опреме и тако продукцију учини рентабилном и у случају веће осцилације цене црвеног метала на светском тржишту, Одбор РББ-а, Одбор РТБ-а, Министарство рударства и енергетике и на крају Агенција за приватизацију, дали су сагласност за набавку рударске механизације. Уједно, ово значи да имамо подршку и свих надлежних институција да наставимо да радимо и да је наша Студија показала да вреди улагати, поправити флоту и допунити је новим возилима - каже Драган Бојовић, в.д. директора Рудника бакра Бор коментаришући одлуку Сектора Агенције за приватизацију за давање сагласности да аминује куповину хидрауличног багера.

-Хидраулични багер омогућиће одржавање континуитета производње на површинском конупу "Велики Кривељ" и његово враћање у оптима-

лан капацитет у року од шест месеци. То значи да ћемо за пола године имати знатно већу производњу бакра јер

Драган Бојовић

ће се у Кривељу ослободити довољно руде да и Флотација може да ради пуним капацитетом и да може да пређаје осам милиона тона руде годишње. У међувремену, ремонтујемо трећу секцију која стоји скоро четири године, а потребно је и да пре-

Флуктуација запослених на линији бакра у првом шестомесечју

Мање 105 радника

РТБ. - Од укупно 5.003 запослена колико је, према подацима кадровских служби, било у предузећима РТБ-а на тзв. линији бакра на крају минуле, тај број је у првих шест месеци ове године смањен за 105, односно на 4.898 (2,1 проценат). Наиме, у ова четири басенска предузећа укупно су дошла 53, а из њих отиша 158 радника.

Како сазнајемо у Сектору за кадрове РТБ-а, посматрано у апсолутном износу највеће смањење (49 радника) забележено је у Рудницима бакра Бор (са 2.028 на 1.979). У Топионици и рафинацији бакра та разлика износи 33 (са 1.874 на 1.841) јер је једна већа група производних радника, која је радила на одређено време у дужем периоду, "преведена" у радни однос на неодређено време. Процентуално највеће смањење (2,44 одсто) било је у Руднику бакра Мајданпек (са 1.024 на 999). У Матичном предузећу број запослених је истовремено повећан (са 77 на 79) услед преласка радника из других делова РТБ-а.

бацимо понтон са "поља 2" које не може више да ради у "поље 1". У том периоду борски рудници морају да наставе да дају око 1.000 тона бакра месечно како бисмо могли да отплаћујемо багер. Мораћемо и да оспособимо трећу секцију јер ћемо уместо 400.000 тона руде месечно прерађивати око 660 хиљада тона - каже Бојовић.

Куповину хидрауличног багера финансираће Рударско-топионичарски басен Бор. Машина вредна око три милиона евра биће купљена на лизинг. Све предрадње су обављене, расписан је тендер, биће изабран најповољнији понуђач, а по потписивању уговора багер би требало да буде допремљен у Бор и монтиран за, најдуже, 60 дана. У цену коштања багера улазе и трошкови лизинга, транспорта и мотаже, а у РББ-у се надају да ће најсавременија машина која ће заменити класичне ујетне багере бити спремна да прионе на посао у

"Великом Кривељу" већ крајем септембра.

Багер је немачке производње, за премина кашике му је 15 кубика, покреће га електромотор и то знатно брже и уз далеко мању потрошњу струје.

-С обзиром на то да је реч о специфичној машини, упутићемо захтев Привредној комори Србије за ослобађање од царинских дажбина које износе 10 процената – подвукao је Бојовић и додао да одобрена инвестиција од три милиона евра за багер није довољна за РББ. - Тражићемо сагласност и за набавку три тешка камиона – дампера, носивости преко 130 тона, и два булдожера. Ако томе додамо и текуће трошкове пребацивања понтона у "поље 1" и оспособљавање треће секције у флотацији, укупне инвестиције за РББ вреде око девет милиона долара – прецизирајо је Бојовић.

Г. Тончев Василић

Шестомесечна производња бакра

„Јачи“ за 1.600 тона

У басенским рудницима од почетка ове године произведено је укупно 7.747 тона бакра у концентрату. Овај шестомесечни резултат „јачи“ је од прошлогодишњег за 26 одсто, с обзиром на то да су у истом периоду прошле године борски и мајданпекчи рудници дали 6.163 тоне црвеног метала. Највећи помак у односу на лајске резултате направио је Рудник бакра Мајданпек са продукцијом већом за чак 37 процената. У стопу га прати и производња бакра у „Великом Кривељу“ као и она остварена из шљаке, где су резултати у овој години бољи за 33 одсто у односу на учинак у првој половини минуле.

Само у јуну, Бор и Мајданпек дали су укупно 1.432 тоне црвеног метала. Мајданпек је прошлог месеца пребацио 400 тоне бакра, док су борски рудкопи задржали производњу на око 1.020 тона месечно, захваљујући „Великом Кривељу“ и повећаној ангажованости на добијању бакра из шљаке.

Производња је стабилизована и у металуршким постројењима, а поново је успостављен и уобичајени ритам набавке увозних концентрата. Топионица и рафинација су за шест месеци ове године дале укупно 17.409 тоне катодног бакра и то 8.260 тоне из сопствених и 7.426 тоне катода из увозних сировина. Само у јуну, ТИР је дао 3.211 тоне бакра.

Г. Тончев Василић

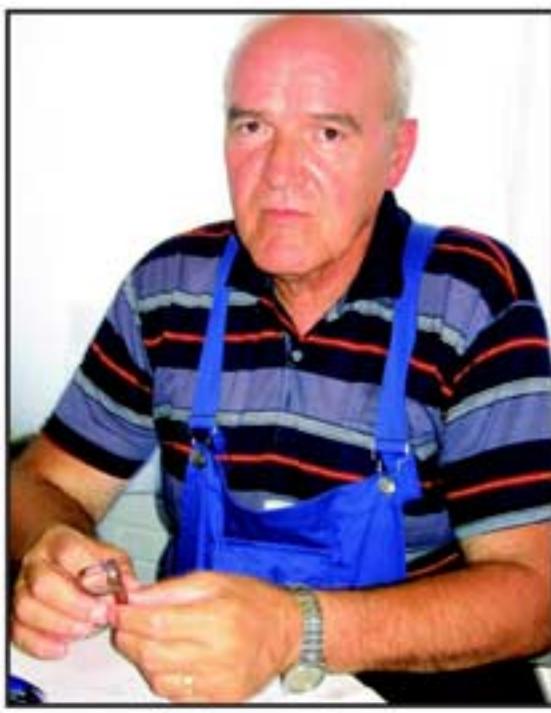
ПРОИЗВОДЊА БАКРА У ЈУНУ

ред. бр.	ОПИС	јед. мере	VI 2006		VI 2007.	ИНД. (4:5)	I-VI 2006.		I-VI 2007.		ИНД. (7:8)
			1	2			3	4	5	6	
I	кол.Си у кон.	т	1.155		1.432	123,99	6.163		7.747	125,71	
1.	РББ	т	845		1.021	120,83	4.598		5.606	121,93	
	Јама	т	70		60	85,76	739		480	65,03	
	Велики Кривељ	т	652		761	116,60	3.361		4.465	132,83	
	Шљака	т	122		200	163,45	497		660	132,78	
2.	РБМ	т	310		411	132,58	1.565		2.141	136,81	
	II катодни бакар	т	3.287		3.211	97,71	21.277		17.409	81,82	
	1. кат.из соп.сир.	т	600		1.423	237,09	5.560		8.260	148,57	
	2. кат.из увоз.сир.	т	2.439		1.445	59,24	14.466		7.426	51,34	
	3. кат.из шљаке	т	76		89	117,81	209		493	236,24	
	4. кат.изост.сир.	т	172		255	148,28	1.042		1.229	117,94	

Борски рудари и флотери не памте овако ужарени крај јула

Паклено људима и машинама

При највећој врућини на кривельском копу заустављана производња, а онда се трчало на гашење пожара који је запретио транспортном систему. - Због недовољно руде са копа, јулска производња у флотацији мања од плана, а напредују радови на премештању понтоне и враћању провирних вода јаловишта. — Више од 200 тона бакра из шљаке. — Јама у јулу дала 12.000 тона руде (са 100 до 120 тона бакра) и то ће у ближој будућности вероватно задржати као свој оптимум

Војислав Костић

РББ. — После неколико дана "уводних жега", двадесет четвртог јула око поднева термометри су показали 42 степена Целзijуса (у Бору незабележених 27 година) и управник кривельског копа **Војислав Костић** је зауставио производњу од 13 до 17 сати. У таквим условима показало се да је током дана тешко постићи планирано, па су ноћи коришћене да се више ради, а онда су се разбуцкали велики пожари.

- Тих дана договарали смо се како да себи олакшамо услове рада прекидајући кад је заиста неиздржivo, кад се кабине камиона угреју до 50 степени - каже Костић. — Настојали смо да возачима и багеристима допремимо хладну и киселу воду, да се чешће мењају, да седну у хлад, тако да нико не вози пуних осам сати. Како већина њих живи од те плате, ипак, све ово су прихватили као неминовност, па је више форсирани ноћни рад када је свежије. Пет тешких возила правило је по 10 – 12 туре, што је 60 до 70 за смену. Тог најврелијег дана када смо зауставили производњу, овде, у близини, десио се пожар и целокупно људство из погона отишло је на гашење. Касно у ноћи успели смо да га локализујемо појасевима које смо просекли кроз шуму. О драматичности те борбе довољно говори то да су се двојица багериста тровала димом, па су морали у болницу одакле су сутрадан пуштени кућама где ће провести извесно време на одмору.

Костић напомиње да Коп има само један булдожер који уз то ради и на топионичкој шљаци, а тих дана и на гашењу пожара. Баш захваљујући њему одбрањен је транспортни систем до кога је ватра дошла на 300 м, а горела је тако брзо и снажно, па је једно време завладала паника да је ветар не пребаци преко заштитног појаса и све стави на нова искушења.

- Уз жеге и пожаре још се више изразио проблем расположивости опреме за коју сви знамо да је стара, да се тешко одржава и да је за то потребно доста новаца – наглашава Костић. — Ипак, настојаћемо да до краја јула што више недокнадимо пропуштену, тако да се са кривельског копа може очекивати више од 400.000 тона руде са око 0,2 посто бакра.

Флотери са једном секцијом

Душица Чурић надгледа процес

И док је Коп прошао без последица у пожару који је захватио велики појас према јаловишту, Флотација је морала да се заустави пошто су изгорела два електрична кабла. Међутим, спашени су многи други њени објекти и релејна трафо-станица.

- Штета није велика – каже управник Флотације Драгослав Симовић. — Каблове ћемо да повежемо, али је изазван застој дужи од 24 сата, што ће се одразити на јулску производњу која је испод очекивања. Читав месец је праћен ве-

ликим тешкоћама условљеним више стањем на Копу него код нас, а пошто директно зависимо од Копа, имамо доста слабије резултате. То је проузроковано уласком у друго лежиште и мањим садржајем бакра у руди, а истовремено и мањим количинама руде. Силаском на ниже коте копа расте успон, а тиме и дужина пута, тако да је било потребно више возила да се та производња одржи. Пошто их нису имали, она је смањена, па је Флотација овог месеца већином радили са једном, уместо са две секције. Остварили смо доста мање резултате и очекујемо испод 600 тона бакра у концентрату, мада смо заједно са око 800 тона.

Послови пресељења понтоне из „поља 2“ у „поље 1“ доста су одмакли (демонтиран је, пескари се, штити од корозије). Чим се то заврши, почеће монтажа и повећање висине брана 1 и 2 да би се одлагање јаловине, тиме и повратно водоснабдевање Флотације, вратило у „поље 1“. Доста послова је усредсређено на водозахват провирних вода из бране За да би се поново враћале у јаловиште. Јер, због велике суше у јаловишту је све мање воде. Кривельска река јем такође смањила издашност, тако да уместо три ради само једна пумпа на њој. И даље се препумпава вода из Јаме у јаловиште, међутим, губици су ипак много већи од прилива.

- На враћање провирне воде принуђени смо из два разлога – додаје Симовић. — Један је да не загађујемо Кривельску реку, а други да повећамо акумулацију јаловишта. Очекујемо да се почетком августа радови заврше и сва провирна вода почне да враћа у јаловиште. Ради се о 20-ак литара у секунди, па

сматрамо да ћемо тиме избеги застој због воде. У току су земљани радови, уградије се пумпа за препумпавање на висину од 120 метара кроз цевовод дужине око 600 м.

Шљака по плану

Дробилица ће ускоро решити ове проблеме

Следње време иде и на гашење пожара, што утиче на количину припремљене шљаке.

- И камиони које ангажујемо из ТИР-а скоро све време су, пуни песком, били на гашењу пожара – каже Виденовић. — Све то утицало је да не повећамо производњу на 300 тона бакра из шљаке, али ће га сигурно бити више од 200 тона. Почетни циљеви које смо себи поставили показали су се нереалим и зато што борска флотација која прерађује шљаку нема капацитете да преради 100.000 тона. Зато смо за јул тај циљ смањили на 80.000 и остварићемо га, па и пребацити. Извесна клинична остаће овде у бункеру за следећи месец јер су се и количине јамске руде у јулу повећале за скоро 50 одсто. Флотација постаје уско грло, а тек ће кад за који дан санирамо сопствени булдожер (делови управо стижу) и будемо у прилици да дамо много више шљаке.

За два месеца рада са шљаком показала се још једно уско грло, а то је решетка испред транспортне траке на Извозном окну и непостојање примарног дробљења. Зато се управо набавља једна половна примарна дробилица чељусног типа, а, што се заштите радника на овим пословима тиче, они су заштићени маскама, односно респираторима против прашине која се смањује и влажењем шљаке на решетки.

Јама повећала производњу

Рудари пред улазак у јаму

Наспрам јунских 8.000, Јама је у јулу дала 12.000 тона руде у којој је 100 до 120 тона бакра. То је, како нам рече управник **Арсо Кљајевић** – учинак 261 за посленог. Истог месеца прошле године 568 запослених произвело је 25.000 тона руде са 164 тоне бакра. За седам месеци 2006. ископано је 186.392 тона руде, односно 1.071 тона бакра, а у истом периоду ове године 72.040 тона руде са 593 тоне бакра.

- Разлика у броју запослених је услед наше унутрашње реорганизације после несрће 19. фебруара, али је и техно-

лошки условљена даљим начином рада у Јами где су два рудна тела сада изолована и не откопавају се – објашњава Кљајевић. — Прераспоређивање радника на места где могу дати најбоље учинке и даље је актуелно у овом, али и погонима Цементације и Истражних радова који имају све више послу. У Истражи смо вратили десетак радника који су својевремено дошли отуда у погон Јаме. Од марта производња иде само из рудног тела Брезоник када је дато 5.550 тона руде са 59 тона бакра, априла је било 6.685 тона руде, односно 62 тоне бакра, а јула се, ево, стигло до 12.000 тона и Јама ће се у будућности вероватно задржати на 10 до 12.000 тона руде, односно 100 до 120 тона бакра као на неком оптимуму, настојећи да унутрашњом организацијом то економски и оправда.

Управник подсећа да се у Јами чисте велике количине муља из водосабирника како би се одводњавање поново довело у регуларно стање. Ради се и на вентилацији и уопште свим пословима који прате овакву технологију, уз оцену да је 90 одсто санације Јаме окончано. Током јулских жега често се чуло – „е сад је пријатно онима у Јами“. Међутим, наш саговорник каже да се спољашњи ваздух, убачен у Јаму ради вентилације, брзо хлади и кондензацијом створи влагу која лоше утиче на квалитет јамског ваздуха, па и сигурност просторија.

Љ. Алексић

Топионичари између небеске и ватре из својих постројења

Лију бакар и зној

Најтеже на пламеној пећи, где се стално испушта бакренац, и анодној рафинацији где се ужарени млаз метала од 1.200 степени преображава у аноде од 230 килограма. – Крај јула се очекује са 3.100 тона анодног бакра, док је за седам месеци произведено 24.476 тона

Ливење анода је 25-годишња специјалност Драгутине Табаковића из Злата

ТИР. - Топионица је до 28. јула производила 12.191 аноду или 2.861 тону бакра, а од јануара до краја јула 102.989 комада, односно 24.476 тона. Управник мр. **Богдан Петковић** рачуна да ће до краја месеца изаћи око 3.100 тона анода, што није тако лоше с обзиром на то да је почетком месеца готово недељу дана "талиганио" са малим количинама концентрата, а не треба испустити из вида да је чак 70 одсто застоја због екологије. Јер, Топионица мора и хоће да поштује стандарде који су постављени. Будно се прати аерозагађеност не само на мерним местима у градском парку, код Југопетрола, а од скора и Брезоника, него се осматра и стање у Болничкој улици.

Бобан Тодоровић: срећом, остали су најискуснији

-Четири-пет дана остали смо без концентрата, али то није утицало на производњу, мада смо једно време размишљали да је зауставимо – каже управник. - Ипак, то нисмо урадили јер смо имали на располагању нешто концентрата из пламенопећне

шљаке. Додуше, он садржи мало сумпора, па и бакра, али смо успели да га прерадимо и да не станемо. У међувремену су почеле да пристижу прве количине (од укупно 5.000 тона) концентрата из Асарела. Мајданечки концентрат, такође, пристиже тако да ћемо наставити производњу.

Кад и у Топионици од некога чујете да каже: „нисмо навикли на оволовске врућине“, онда су оне савим сигурно биле несвакидашње. Ипак, „прегуране су“, а како, питали смо и управника и раднике које смо затекли на ливењу анода?

-Најпре, обезбедили смо за свако одељење колико год је потребно минералне воде, а у сарадњи са синдикатом купили смо и девет фрижидера (за свако одељење по један) да би људи чували храну на овим врућинама. Кад неко ради поред пламене пећи и стално испушта шљаку и бакренац, или у анодној рафинацији лије аноде, заиста му је потребно нешто да се расхлади. На моменте су и млађи људи западали у кризе због превеликог знојења, али повреда није било. Ливачка и кабина „демолера“ (скида ужарене аноде са ливне машине) врло су изложене температури и сада тражимо две мале покретне „климе“ за њихове кабине од којих се на метар-два лије бакар температуре 1.200 степени Целзијуса! Нека одељења – конвертора, припреме (где се тумбају вагони са концентратима, техничка припрема, где су рачунари којима се прати процес – већ су снабдевена клима-уређајима, али стандардне „климе“ не одговарају свуда јер „врте“ прашину у систему. Због врло лоших услова, расхладне уређаје мораје да добију кабина бригадира конвертора и руковоаца отпрашивanja на систему редлера.

У анодној рафинацији затекли мо предрадника **Драгутине Табаковића** (из Злата) како из ужарене пећи пажљиво сипа млатеве бакра у калу-

пе који се кружећи смењују. Машина односи аноде дивне наранџасте боје ка његовом колеги **Новици Радуловићу** (из Слатине) који их, сада већ расхлађене водом која кључа на њиховој површини и ствара облак паре, хвата за ушице машином званом демолер и убацује у каде где се још хладе. Одатле се краном ваде на вагон, па у Електролизу.

-Добар бакар, стари мајстор не може да омане – каже задовољно Табаковић потврђујући нашу лаичку процену на основу боје. Он је 25 година радио као ливац, а онда научио да „прави бакар“ и то му је посао до пензије

којој се нада за 2-3 године. Сада је поново на ливењу јер нема довољно људи. Ради мирно, готово аутоматски као и његова машина. Кад у „уво“ калупа зађе усијана маса зна да је анода изливена.

-То је ствар искуства – каже он. – Не би могао ни да издржиш цело ли-

брзо да се научи. час дође добар, час лош бакар, мораши све то да прођеш. Ја сам га учио четири године од једног старог мајстора.

Новица Радуловић, у исто тако малој кабини прекопута Табаковића, толико се извештио за 17 година на овом месту да „демолером“ као сопственим рукама прихватава аноде (тешке од 230 до 235 кг) које је колега излио и спушта их на хлађење.

-Кампања траје пет до седам сати – каже он. – Никад није исто и за то време нема ми померања из кабине. Остало нас је мало, а ретко ко зна да вади аноде. Ово је доста компликовано, мора брзо да се барата команада. Једном руком се диже и спушта, другом помоћу четири тастера померају колица и мост: напред-назад, лево-десно.

Само стакло га раздваја од ужарених бакарних плоча које носи ливна машина, па је споља окачио комад лима да га заштити од јаре која отуда бије. У кабини нема ни вентилатора ни „климе“.

-По канцеларијама их има, а за нас не – додаје Радуловић. – Они су радили и скраћено, до 11, а ми не, производња мора да иде. Било нас је 27 у смени, а сад смо деветорица, заједно са сменским мајстором и крановођом. Мало се води рачуна о радничима, не знам да л' директори немају времена или је нешто друго у питању.

И **Бобан Тодоровић**, инжењер конвертора и рафинације, потврђује да је било великих проблема због спољних температуре и додаје:

Новица Радуловић - у малој кабини поред велике "ватре"

вење (пет-шест сати) стално гледајући у меру и ужарену масу. Јер, понекад из пећи изађе и до 1.000 анода (просек је 900). За време ових жега било ја паклено. Одем најпре горе да „правим бакар“ (вади се шљака, оксидација, редукција), па силазим да га лијем. Платформа горе се толико загрејала да не могу да стојим на њој, а онда сијем у кабину која нема вентилацију, па ти види како је поред бакра на 1.200 степени! Мало је људи у смени. Сад смо добили двојицу нових, али они тек уче. А овај посао не може

-На срећу, остали су најбољи радници са великим искуством, тако да су проблеми превазилажени уз надљудске напоре. Они су навикли на температуре ових агрегата, али су високе спољашње веома утицале на оно што су удисали тих дана. А, све је овде деликатно и тражи добру концентрацију. Али, надамо се да ће врућине ускоро проћи и да ће бити лакше.

Текст и снимци: Љ. Алексић

Сарадња борске филијале НСЗ и неких овдашњих приватних предузећа

Споразум са послодавцима

Приватним предузетницима се нуде бројне субвенције да би запошљавали радну снагу, а оним који чекају посао разне могућности преквалификације, усавршавања и самозапошљавања. - Пасивне мере – накнада за лица која су остала без посла – лане однеле 175 милиона динара, а активне само 25

Борислав Миловановић потписује споразум са приватницима

БОР. – Представници десетак приватних предузећа који послују у општини Бор потписали су 5. јула споразум о сарадњи са Националном службом запошљавања. Он треба да им помогне да обезбеде квалитетну радну снагу и бржи развој, а НСЗ смањи број незапослених на сопственој евиденцији. Потпис на овај документ у име Службе ставио је **Борислав Миловановић**, директор борске филијале, а претходно је окупљеним посло-

за субвенције. У низу активних мера које спроводи НСЗ јесу и субвенције за запошљавање инвалида које су неки од послодавца такође користили. С једне стране то је хумано, а са друге помоћ послодавцима који их запошљавају за опремање радног места – то је сада 100.000 динара. Поменимо и могућност субвенције зараде приправника и доприноса који иду на терет послодавца.

Ради превазилажења проблема званог "како наћи квалитетног радника" НСЗ нуди информатичку, обуку за стране језике и конкретна занимања, али и сет атрактивних мера које се односе на приправнике и волонтере, чиме се покушава премошћење јаза између школских знања и потреба послодавца, односно производње.

-Имамо три модалитета - приправнике, приправнике волонетре и волонтере - практиканте. Модалитети су различити, али је циљ исти. То је да се та лица припреме кроз приправнички и волонтерски стаж радећи код вас у фирмама, а да ми субвенционишемо њихове зараде – казао је Миловановић послодавцима. – Наравно, постоји могућност преквалификације и доквалификације, уз услов да таквих лица нема на евиденцији НСЗ. Међутим, пошто смо буџетска фирма, добијамо само део средстава за све ове врло атрактивне мере за које се врло брзо попуне квоте. Што се тиче субвенција ради самозапошљавања лица покретањем сопственог бизниса, лане је било велико интересовање и тако је запослено 103 лица. Ове године конкурс касни.

Истичући да су врата НСЗ отворена за сваку помоћ, како незапосленим лицима тако и послодавцима, али и за прихваташе нових предлога – Миловановић је навео помоћ која се може очекивати од Пословног центра борске филијале НСЗ (правна питања, избор делатности и све што је потребно за отварање самосталне радње), агенција за развој малих и средњих предузећа, Клуба за тражење посла (46 лица је већ прошло обуку у њему, а 13 нашло по-

сао), сајмова запошљавања, виртуелног предузећа у коме се, такође, оспособљава за рад. Јер, мало послодавца тражи апсолутног почетника. Што се јавих радова тиче, лане је у општини Бор прошао само један пројекат, а у Неготину шест и они су ангажовали више од 100 радника.

Као једну од сталних мера окренуту послодавцима која простира директно из Закона, а НСЗ одрађује само логострику – без квота и конкурса – Миловановић је навео субвенцију доприноса који падају на терет послодавца за категорију лица млађих од 30 и старијих од 45 и 50 година. Послодавци су дужни да те доприносе плате, а НСЗ уради њихову субвенцију. Послодавци су, такође, ослобођени дела пореза на зараде. Што се тиче кредита Фонда за развој на мењених незапосленим лицима која отварају радње, микрокредита и "старт ап" кредита, разлика је у износу средстава и року отплате. Код микрокредита износ је од осам до 30.000 евра, рок отплате пет година, грејс-период годину дана, а камата један посто годишње. Код "старт ап" кредита он је две до 10.000 евра, а рок враћања три године. Микрокредите сервисира НСЗ, а "старт ап" директно Фонд за развој.

Овом приликом се чуло и да су пасивне мере – новчана накнада за лица која су остала без посла – однеле 175 милиона динара, а активне само 25.

Неравнотежа је очигледно велика, али је поменуто и да је у 2005. свега 11 милиона потрошено на активне мере.

-Усвајањем републичког и буџета НСЗ програм активних мера је увећан за 85 одсто у односу на претходну годину. Реално је очекивати – закључио је Миловановић – да ће се процеси приватизације завршити или до краја ове године или у наредној. Већи број великих система је то окончao, па ће се број корисника новчане накнаде смањивати, а самим тим и средства која иду на пасивне мере. Тако ће се више усмеравати на активне мере и у драгљено време доћи ће до њиховог изјединачења. У 2004. години је свега 30.000 лица у Републици било обухваћено активним мерама, у 2005. је тај број био 130.000, а у 2006. чак 300.000! Све то даје позитивне резултате тако да смо у прошлој години забележили раст запошљавања од 7,4 одсто. Охрабрује и чињеница да смо на крају првог полугодишта ове године регистровали запошљавање 2.020 лица у односу на 8.700 колико је било забележено целе прошле године. И ако се узме у обзир чињеница да програми самозапошљавања тек треба да крену, као и јавни радови, да су регионални програми расписани тек пре три недеље, реално је очекивати да ће се овај тренд наставити.

Љ. Алексић

Млађан Динкић, министар економије и регионалног развоја

Кредити за почетнике у бизнису

Министар економије и регионалног развоја Млађан Динкић изјавио је, 25. јула на конференцији за новинаре у Влади Републике Србије, да је у дневној штампи објављен конкурс за одобравање кредита почетницима у бизнису у распону од 5.000 до 15.000 евра без хипотеке. Он је најавио да ће за ове кредите бити издвојено милијарду динара из буџета, да ће моћи да конкуришу млади до 25 година који су тек завршили средње школе и факултете, уз напомену да у Србији, од 21,6 одсто незапосленог радно активног становништва, највише има младих, и то приближно 300.000.

Он је навео да ће време отплате кредита бити од три до пет година, са периодом почека до 12 месеци, тромесечном отплатом зајма и каматом од један одсто годишње. Министар је указао на то да ће предност у додели кредита почетницима у бизнису имати они који су прошли обуку у некој од 17 регионалних канцеларија Националне службе за запошљавање. За микрокредите за самозапошљавање, такође, је предвиђено милијарду динара до краја године, који су на мењени предузетницима који запосле што више људи са бироа за незапослене.

Распон појединачних кредита је од 5.000 до 30.000 евра, при чему се за кредите изнад 15.000 евра тражи хипотека, а испод тог износа само ручна залога на купљену опрему. Конкурсом су обухваћена и правна лица и ти зајмови су на мењени особама које су радије у друштвеним и државним фирмама и које су одлучиле да их напусте. Ови кредити су у распону од 5.000 до 30.000 евра и на мењени су за оснивање предузећа, а за суме изнад 15.000 евра тражи се хипотека у износу један према један.

(*"Политика"*)

Млађан Динкић

Емисија гасова из Топионице под сталним надзором и са северне стране

Мерна станица у Брезонику

Пуштајући је у рад, министар за екологију Саша Драгин изјавио да ће било ко да уђе као нови власник у РТБ, морати да испоштује најстроже критеријуме заштите средине пошто је то у интересу житеља Бора. - Еколошка стратегија мора да понуди разумно решење за мониторинг аерозагађења јер управљање Топионицом промитно на 15 минута нико неће моћи да испоштује – сматра мр Звонимир Милијић

БРЕЗОНИК. – Насеље Брезоник које је, захваљујући свом положају и ружи ветрова, често на мети топионичног дима добило је 3. јула мерну станицу за праћење квалитета ваздуха. Пустио ју је у рад министар за екологију **Саша Драгин** и притом, између осталог, казао:

-Станица ће нам омогућити стално праћење квалитета ваздуха и брзо реаговање уколико концентрације сумпор-диоксида и осталих штетних гасова пређу граничне вредности. Тако ћемо нашу инспекцију правовремено обавештавати и омогућити да се усклађује рад, пре свега, Топионице која је највећи загађивач, као и целог РТБ-а. Ово је тек почетак нашег ангажовања на овој локацији јер се Министарство налази у радној групи за приватизацију РТБ-а и ми ћемо инсистирати да се у будуће, било ко да уђе као нови власник у Бор, испоштују најстрожи и највиши критеријуми заштите животне средине. То је, пре свега, у интересу његових грађана. Овде су некретнине најефтиније у целији Србији, људи се исељавају зато што не желе да живе у загађеном окружењу и уколико извршимо приватизацију, а не поведемо рачуна о заштити средине, тај тренд ће се наставити. Не желимо да се то додги и инсистирајемо, поред тога што треба да се добије највећа цена за Басен, да се, пре свега, поведе рачуна о заштити средине.

У разговору са новинарима Драгин је истакао и да у Бору има веома много да се ради. Јер, оно што је запостављано годинама, не може преко ноћи да се обнови и врати у првобитно стање.

-То је разлог да што пре почнемо и што више радимо користећи и домаће ресурсе (финансијске и људ-

Министар Драгин: Ово је тек почетак нашег ангажовања у Бору

ске) и ресурсе Европске уније. Веома је важно да што пре потпишемо уговор о стабилизацији и пријуживању ЕУ, како би нам били доступни њени врло издани фондови намењени заштити животне средине.

Министар Драгин је потом посетио „брану 1“ на кривељском флотацијском јаловишту која ће се задићи до коте 385 м ради поновног коришћења „поља 1“, док „поље 2“, заједно са „браном 3“, треба да се санира и доведе у стање трајног карактера. **Мр. Звонимир Милијић**, помоћник генералног директора РТБ-а за екологију, квалитет и стандардизацију, упознао је министра са стањем јаловишта, а посебно колектора којим испод јаловишта пролази Кривељска река. Као потенцијална опасност (услед евентуланог пуцања)

за водотокове одавде до Црног мора, колектор је делимично већ саниран, али је критично још 80-ак метара, па су из средстава која су добијена од Министарства за развој већ покренути неки послови.

-Из средстава НИП-а издвојено је два милиона евра за санацију јаловишта и колектора – потврдио је у Кривељу министар Драгин – док ће се са око 33 милиона евра кредита Светске банке пратити и санирати историјско загађење у Бору. Надамо се да ће се у следећих неколико година квалитет животне средине и живота људи овде знатно поправити завршетком ових послова. Министарство заштите животне средине не брине толико ко ће да купи РТБ, колико да онај ко га купи испоштује најопасност (услед евентуланог пуцања)

строжије критеријуме заштите средине. Они ће омогућити нормалан живот и рад у РТБ-у и у самом Бору.

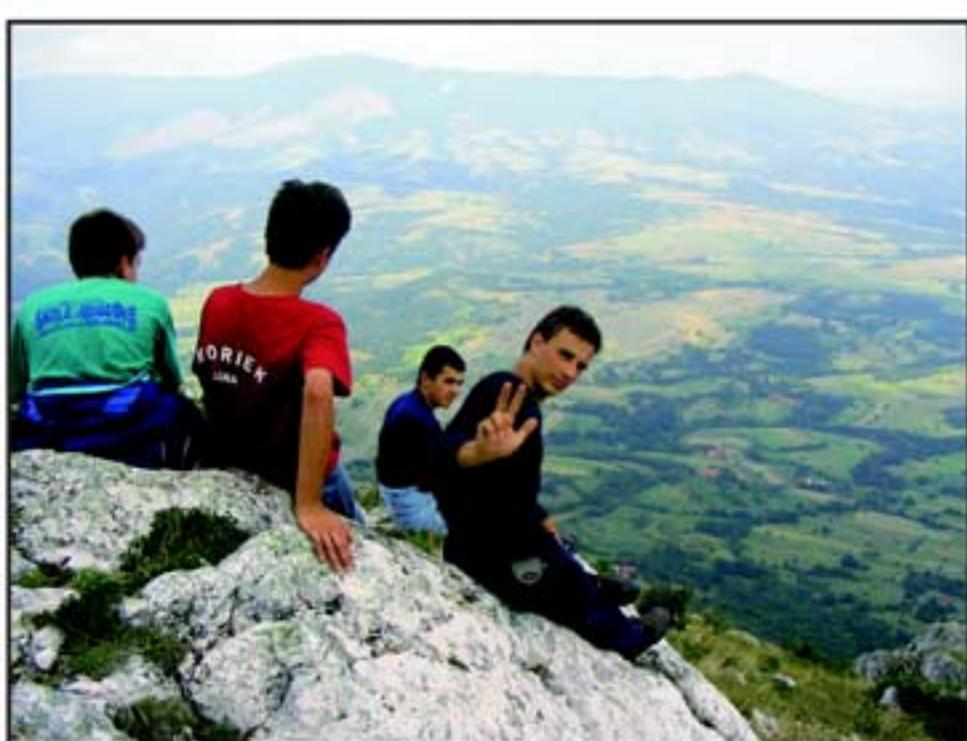
Истога дана, по министровом одласку, управо о проблемима мониторинга, представници Басена разговарали су са његовим замеником Љиљаном Станојевић и директором републичке Агенције за заштиту средине Момчилом Живковићем. Како нам је пренео мр Милијић, један од проблема је одржавање овог система, сада и са трећом мерном станицом постављеном на иницијативу мештана Брезоника, а уз помоћ локалне самоправе (у извођењу радова).

-За сада се не зна ко треба да одржава систем. По закону, требало би Република, али се припрема његова измена по којој би то прешло на самоуправу. Загађивач није обавезан да то плаћа, а РТБ брине о сопственом мониторингу у зонама утицаја рудника, прати стање и штете и податке доставља јавности – каже мр Милијић. -Уз то, ови савремени системи дају петнаестоминутне извештаје, чега још нема у нашим законима. То имају само Енглези и ми сада радимо по енглеским законима! А, шта кад дође нови власник? Он мора да поштује српске, а не енглеске законе. Дакле, поставља се питање нове стратегије за екологију и које ће обавезе он имати око параметара загађења, на који начин ће га контролисати држава, по којим законима. Јер, управљање Топионицом промитно на 15 минута је ионсенс и ако такве режиме уведемо, наравно да нико неће моћи да их испоштује. Мора да се сачини неко разумно решење за мониторинг и то је важно питање за стратегију. Влада је формирала тим за израду те стратегије у којој су и три члана из РТБ-а.

Љ. Алексић

Млади истраживачи показују да Бор и околина имају и других богатства сем руде

Чувари зеленог прстена

колошка и туризмом, истраживања подручја Горњана. Августа је почeo и други камп правог међународног карактера ради уређења Злотског кањона, пећине и планине Стол.

-**Овогодишњим МОРИЕК-ом** истраживачи обележавају значајан јубилеј, а то је 30 година од прве акције "Тимок 77" ко-

створено другачије виђење овог подручја, односно да све ово није црна тачка. Црна тачка је ужи део око рудника, а окружење је тзв. зелени прстен, што значи да овде, поред рударства и металургије, постоје и бројни неискоришћени природни потенцијали развоја и других грана. Вишегодишњим истраживањима афирмисан је традиционални начин живота и културе овога краја, заштита Злотског кањона, па и читавог Јужног кучаја, Великог и Малог Крша као очуваних природних подручја. Ти документи су стављени на увид локалној заједници и државним установама да би се то богатство користило онолико колико је потребно.

-Још важнији резултат јесте да је много генерација младих нешто научило, усмерило се у одређене струке и стигло до стручних и научних звања. То значи да су Млади истраживачи били и својеврстан кадровски расадник усмеравајући децу из Бора, других крајева Србије, па и света. Јер, последњих 10-ак година на

ГОРЊАНЕ. - Почетком јула у Горњану је стартовао овогодишњи МОРИЕК (Међународни омладински радно-истраживачки еколошки камп) комбинацијом више традиционалних програма Младих истраживача. Пре свега то је обука подмлатка, а потом и истраживања лековитог биља, етнолошка, хидро-

МОРИЕК-у су стално присутни млади из европских земаља, пре свега, студенти који су касније, на неки начин, били амбасадори нашег краја тамо где се врате - истиче Ранђеловић.

Има још резултата на разним подручјима, а конкретно ова група сада сагледавала је које биље је могуће брати, а да се битно не поремети природни фонд. Група младих туризмолога покушаје да уради мањи туристички проспект Горњана и допуни сајт овога села, односно допринесе могућем развоју сеоског и планинског туризма. Хидроеколози ће изучавати квалитет воде Црног Тимока у целом току да би се и у оквиру садашњег водопривредног система Боговина и, касније кад се изгради брана, односно језеро из којег ће се напајати градови Тимочке крајине, река на неки начин заштитила. Уређење Злотског кањона и пећина је стална активност јер они треба да се одржivo користе.

Љ. Алексић

"Аква Бор" и Цементација - два погона за добијање најефтинијег бакра

Еколођија као профит, а не трошак

Јамске воде, која са собом (од)носи бакар и друге метале, има доволно за оба погона, тврде у РББ-у, у тренутку кад се Цементација враћа пуном капацитету. - „Аква“, углавном, чека да се раздвоје плаве од јалових вода, што погодује њеној технологији. - План „Акве“ је да буде и један од учесника „репрезентације“ за решавање еколошких проблема у Бору и Мајданпеку

Менаџер Бранко Кецман у погону "Акве"

РББ. - „Аква Бор“ и Цементација су два погона недалеко од улаза у Јаму која из исте сировине – јамске воде – на различите начине производе најефтинији бакар. Прва то чини по новијој технологији која је пре две године проглашена за иновацију године у Србији, а друга поступком цементације уз помоћ отпадног гвожђа.

што се тиче количина јамске воде. Капацитет „Акве“ је 40 кубика на сат, а сада преко Цементације иде 150. Заједно, то је нешто мање од 200 и из Јаме се толико испумпа. Са оном из Џерова то је и више, тако да увек има доволно воде за оба погона. Постоји могућност да се орошавају планири старог копа и тих 200 кубика повећају на 400, уколико се рудна тела Тилва рош и П2а не буду даље откопавала.

По Михајловићу, да сада није покренута Цементација, све би стајало, а метал из 200 кубика јамских вода на сат (са 0,3 мг бакра по литру, а има и других метала) ишао би у поток као што је годинама. У РББ-у зато припремају раздвајање плавих од јалових вода како би на Цементацију усмерили само обогаћене бакром (на 0,5 па и грам по литру) и „попели“ на 40, 50, можда и 100 тона бакра из воде месечно.

Подсећајући да је сарадња са РТБ-ом започела још 1997. године „снимањем“ еколошке катастрофе настале провалом Ваља фундате у Мајданпеку, менаџер „АероАкве“ („мајке“ „Акве Бор“) **Бранко Кецман** каже да је ова технологија освојена до почетка 2002. Тада је потписан уговор са РТБ-ом, најпре за њено доказивање, а потом и уговор о техничкој сарадњи, односно изградњи Фабрике за пречишћавање јамске воде и производњи бакра у праху.

- У овој првој фази инсталисали смо капацитете који могу да прераде између 30 и 50 кубних метара воде на сат, зависно од концентрације бакра - каже Кецман. - Доказали смо да је технологија врло профитабилна, енергетски врло ефикасна, еколошки изузетна и сада, да бисмо све те ефекте показали, чекамо да се у Јами одвоје плава од јалове воде. Сада из Тилва роша иде плава вода у којој има бакра, а из Брезоника јалова. Отуда је техно-економски оправдано да се одвоје те воде и да се пречишћавање плавих, које су већ и еколошки проблем, обави нашим постројењем. На тај начин бисмо показали да Јама може да буде и те како уносана јер су велике резерве неискоришћеног бакра у минералима због досадашње технике експлоатације.

И док се Цементација овога лета пољако враћа пуном капацитету – „Аква“ последњих месеци скоро да не ради. Према речима др **Бранислава Михајловића**, заменика директора РББ-а за подземну експлоатацију, њена технологија екстракције бакра захтева доста чисту воду - без муља - а вода из Јаме је таква да, колико год да се таложи, увек има лебдећих честица.

- Муљ веома ремети процес у коме „Аква“ користи неке смоле, прља их и скраћује њихов век. Тај проблем се управо отклања, а ова два погона иначе не стоје један другом на путу

Доказали смо и да је наша технологија идеална за хидрометалуршко активирање старог копа.

Напомињући да „Аква“ тренутно не ради зато што је сада ниска концентрација бакра, Кецман наглашава да њена технологија, са изграђеном инфраструктуром, не спречава рад Цементације. Јер, вода за потребе „Акве“ мора да стоји 10 сати на механичком таложењу, следи третирање натријум-хидроксидом и мања је штета да са овом ниском концентрацијом не ради „Аква“, пошто паралелно не би могла да ради Цементација.

- Наш инсталисани капацитет „хвата“ око трећину воде која се избацује из Јаме – каже Кецман. - Када будемо обезбедили плаве воде, знаћемо колико додатне опреме треба да би је фабрика сву третирала јер се тада остварује највећи ефекат, односно профит. У ситуацији када то не можемо јер немамо изграђен капацитет, боље је да ради Цементација. Треба се понашати домаћински, као сада, да што мање нетретиране воде

решавање еколошких проблема у Бору и Мајданпеку применом сопствене технологије. Према Кецмановим речима, половином прошле године експерт Европске банке за обнову и развој др **Марк Орсон** одушевио се оним што је видео овде и главно његово питање је било да ли се „Аква“ развија као еколошка или као рударска компанија.

- Нама је то било мало чудно јер сматрамо да је то једно - каже менаџер „АероАкве“. - Ми пречишћавамо воду и добијамо бакар у праху. Међутим, после смо схватили да нас је препознао као иновативну, еколошку компанију, што је тренд на Западу. Значи, велика је погодност што наша технологија, производња, није само еколођија као трошак, него као профит. Припремамо се да у сарадњи са још некима учествујемо у програму санације еколошких проблема Бора који треба да финансира Светска банка. Сматрамо, без лажне скромности, да имамо изузетну технологију, што можемо свакоме да

После неколико година застоја Цементација се полако враћа пуном капацитету

оде у природу, али кажем, ефекти Цементације не могу да се мере са ефектима наше много моћније технологије.

План „Акве“ је да буде и један од учесника „репрезентације“ за

доказамо и зато и чекам да се одвоје плаве воде, да би то било и очигледно. До септембра ћемо дати неки предлог менаџменту РТБ-а и Министарству еколођије.

Текст и снимци: Љ. Алексић

Саша Драгин, министар заштите животне средине

Више новца за чистију Србију

До краја године у области еколођије требало би да буде усвојено шест нових закона, међу којима су и закон о управљању отпадом и закон о заштити ваздуха – истакао је министар Драгин, напомињући да је 30 одсто закона које Србија треба да усвоји на путу ка ЕУ баш из те области. Он је истакао да Србија, као земља у развоју, нема обавезу смањења емисије штетних гасова, али се за њу отвара механизам „чистог развоја“, тако да развијене земље имају интерес да улажу у чисту технологију у Србији и тако добију веће квоте за емисију гасова у својим земљама.

Драгин је, поводом загађења Бора, нагласио да ће будући купац Рударско-топионичарског басена Бор морати да поштује најстроже еколошке стандарде који ће становницима тог града гарантовати чистију животну средину и омогућити да се технолошки процес спроводи без загађења ваздуха сумпор-диоксидом.

За санацију јаловишта у РТБ-у Бор обезбеђен је кредит Светске банке, а за санирање бране на јаловишту биће издвојено 170 милиона динара из Националног инвестиционог плана, нагласио је он, подсетивши да је пре месец дана у том граду постављена станица за мерење квалитета ваздуха.

(Танjug)

Цртица

Фрајерски манири

Почетак лета, са заистајућим топлим данима, условио је и појаву једне, најблаже речено, ружне навијачке. Ради се, наиме, о већ одраслим и зрелим младим људима који су уобичајили да шеткају корзоом и седе пред "Туристом" – голи допаса.

Није потребно посебно истицати да је то и не пристојно и да речито говори о потпуном помањкању укуса, али није можда наодмет констатовати дасе ту ради о покушају да се извесни фрајерски манири наметну као нешто што је и лепо, и здраво, и природно.

Ако већ ти младићи немају осећања за пристојност, укус и меру, већина грађана га има. И коначно, нису градске улице приватне авлије, па да се човек на њима понаша "као код своје куће". Штавише, верујемо да се многи од њих код своје куће понашају кудикамо пристојније него на улици.

Изађе, тако, човек предвуче са породицом да мало поседи пред "Ту-

Центар Бора педесетих година прошлог века

ристом", попије чаши пива или можда вечеру. Но, то му убзо преседне кад за суседним столом угледа два – три рутава лепотана који се кочопере својом мускулатуром и показују своју "привлачност".

Сматрамо да би ови градски лепотани могли да увиде да остали пристојан свет ни најмање не интересују њихове "дражи", које тако неукусно покушавају да рекламирају са плиткоумном и веома провидном намером...

Кажемо – боље је да то сами увиде!

(Колектив, 21. јун 1957 године)

Привремени Управни одбор Туристичке организације "Бор" расписује

КОНКУРС

за избор и именовање директора Туристичке организације "Бор" на мандатни период од четири године

УСЛОВИ:

Поред општих услова утврђених законом, кандидат треба да испуњава и следеће услове:

ВСС/ВШС – туристичке, правне или економске струке;

најмање три године радног искуства у туризму;

знање једног од светски признатих језика (енглески, француски, руски, немачки).

Уз пријаву, кандидати обавезно достављају следеће:

- оверену фотокопију дипломе – доказ о школској спреми;
- доказ о радном искуству у области туризма;
- доказ о знању страног језика;
- извод из матичне књиге рођених;
- уверење о држављанству Републике Србије;
- доказ да кандидат није осуђиван;
- доказ да се против кандидата не води истрага.

Рок за подношење пријаве: 15 дана од дана објављивања.

Пријаве са конкурсном документацијом, са назнаком "Конкурс за директора", доставити путем поште на адресу:

ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА "БОР"
19210 БОР

Ул. Моше Пијаде бр. 19

Пријаве без тражених доказа и неблаговремено поднете неће се разматрати.

Радиша Драгићевић написао алманах ФК Бор од 1919. до 2006. године

Од зоне до зоне

Књига доноси историјат клуба „од трња и блата, до звезда - финале Купа и прва лига - и назад, са малом надом да се врати поново у врх“

БОР. - Ретко који клуб у земљи може да се похвали алманахом, а ФК Бор има га од скора. Сачинио га је борски песник, приповедач и романсијер **Радиша Драгићевић**, а објавила Народна библиотека (где се може и купити). Алманах се не бави аналитичким написима, већ само доноси резултате утакмица, табеле, почев од 1919. године, кад је у Бор прву лопту донео француски репрезентативац Галоа. То је историјат клуба без много упуштања у разлоге његових резултата, успона и падова. Аутор је до података долазио на разне начине али превасходно из годишњака листа, **Колектив** (од 1947. до 2006.) и „**Борских новости**“ (1974 – 1999). Наслов „Од зоне до зоне“ симболично указује на пут који је клуб прошао „од трња и блата – до звезда, односно до финала Купа и прве лиге, па до повратка тамо одакле је почeo, са мало наде да ће опет доспети у врх“. Аутор није био фудбалер, али је љубитељ фудбала и још зна напамет саставе већине прволигаша од 1966. до 1976. године.

- Из „Колектива“ сам ту и тамо пренео понека објашњења лоших резултата или успеха – каже Драгићевић. - На пример, податке о фудбалерима који су ушли у финале Купа и Прву лигу, а понеке и неки коментар. Тако Ђорђе Појић пише (1954. у „Колективу“) о некадашњим фудбалским звездама ФК Бора док је клуб још био у Српској лиги: како Јасковски неће да тренира, како Буда Гојковић долази на тренинге само четвртком, а да поменем и причу од пре десетак година како је тренер целу екипу, пред важну утакмицу, одвео на свадбу где су се сви напили и ујутру је изгубили. Од пре десетак година је и ситуација када је клуб био у резултатској и у финансијској кризи, стадион потпуно завејан, без трагова да нико тамо залази, сем секретара који је написао оставку, али није имао коме да је преда. Било је прилике да се још оваквих детаља унесе у књигу и они би јој дали још већи шарм, али је из финансијских разлога остала ускраћена и за мноштво фотографија, што тимова, што изразитих представника својих генерација. Почев од Буде Гојковића, изузетне личности и фудбалског мајстора, нападача, најбољег стрелца Бора, који је каријеру наставио у Металцу, али – као голман. За њега је Милош Милутиновић својевремено рекао новинарима да је најбољи фудбалер са којим је у животу играо.

- Замислите класног центарфора – каже Драгићевић - који стаје на гол и изваредно брани! Истовремено, Гојковић на атлетским митингима по Србији наступа у трачуњу на 100 и 300 м, у скоку у длан. Још један голман, Риста Ристић, на појединим утакми-

Радиша Драгићевић

ОД ЗОНЕ ДО ЗОНЕ

АЛМАНАХ ФК БОР

1919 - 2006.

цима играо је као центарфор и постизао по три гола! Мало ко зна и да је Сантрача, пре одласка о ОФК Београд, његов отац нудио Бору, као и да су тада Сантрачеве колеге, Томић и Ранковић, овде доведени и месец дана држани у једној собици, исто као што је некад Милош Милутиновић „украден“ од Партизана и негде сакривен.

Нису ушли у књигу ни приче са других актера о разним утакмицама и резултатима. Једна од њих је о утакмици Купа Југославије, маја 1968. када је Бор против Звезде све до 43. минута играо веома добро. Тада је Остојић дао први и једини гол, али се у полувремену, у свлачионици, посвађа тренер Радојица Радојићи са Першићем и Томићем и Бор до краја добије - шест голова. Ипак, тај пласман у финале највећи је дomet ФК Бора јер је реч о конкуренцији неколико хиљада тимова ондашње Југославије. Таква су и два уласка у прву лигу. Први од 1968. до 1971. а други од 1972. до 1975.

- У потрази за новцем фудбал је све чешће приморан да се повезује са разним, често и сумњивим изворима капитала – истиче Драгићевић. - Приватизација и немогућност ранијег финансирања из такозваних друштвених каса утулили су многе клубове, па су некадашњи фудбалски центри данас и на спортској и на друштвеној маргини. Од оснивања, пре готово девет деценија, ФК Бор је прошао пут у оба правца: до звезда и натраг - до „пресудних“ зонских утакмица са Слогом из села Кобишница!

Љ. Алексић

Мали огласи

Оглашавам неважећом здравствену књижницу на име Сане Будић Бугарић из Бора.

НОВОСТИ

ПРИПРЕМА: ЉУБИША АЛЕКСИЋ

Чудо од телефона

НОКИЈА Н 95

Најновији телефон из компаније „Нокија“ прети да постане један од најпопуларнијих телефона икада. Нокија Н 95 коначно је угледала светлост дана. То је најновији мултимедијални телефон који својим изгледом подсећа на Н 80, али је по техничким карактеристикама много бољи - пишу "Новости".

Поседује камеру резолуције 5 мегапиксела са аутофокусом, GPS пријемник, HSDPA 3G и бежичну мрежну конективност. Поред одличних фотографија, уградњена камера снима и видео-материјале са стандардним вредностима од 30 фрејмова (сличица) у секунди. Телефон има и TV излаз, па се лако може прикачити на ваш кућни телевизор.

Н95 пушта аудио-материјал у MP3, AAC и WMA музичким форматима, а музика се може слушати и стерео-слушалицама. Ту је и FM радио. Најзначајнији је екран дијагонале 2,6 инча и резолуције 240 пута 320 пиксела који подржава 16 милиона боја. Н 95 поседује уградњен нокија WEB претраживач, подршку за електронску пошту, USB2.0 конекцију и Carl Zeiss оптику на фотоапарату. Цена овог телефона је 67.799 динара.

Басенски погони прошли без већих штета у јулским пљевинама

Пожар до пожара

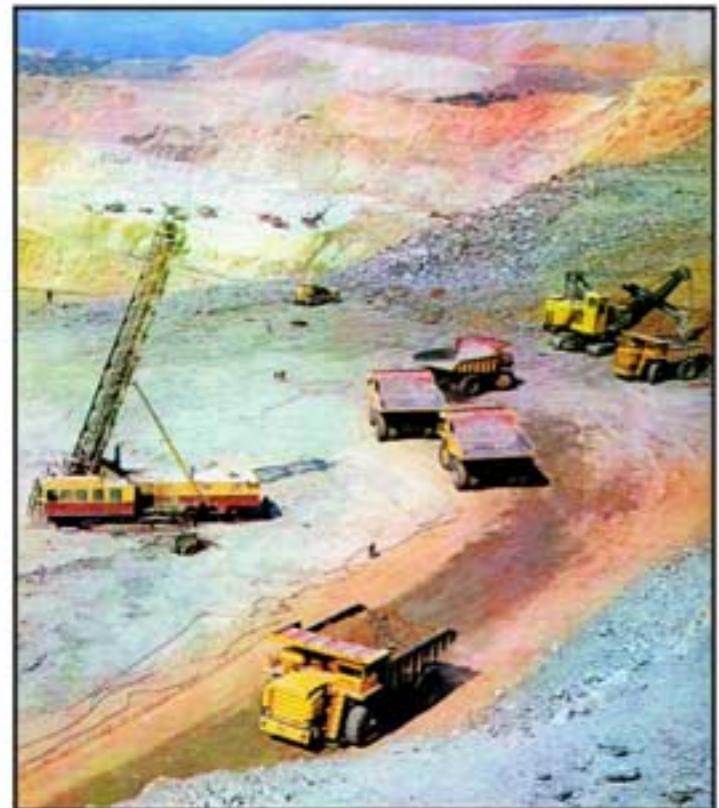
Благовремено реагујући радници Басена, уз помоћ ватрогасаца и комуналца, нису дозволили да ватра угрози транспортни систем од Кривеља до старог борског копа нити фабрике на Седмом километру

БОР. - У околини рудника и флотације у Великом Кривељу изгорео је велики комплекс шума, ливада, па чак и трске у јаловишту чија се вода повукла пред сушом. У борби рудара, ватрогасаца и комуналца са ватром до касно у ноћ тог најтоплијег дана спашен је транспортни систем, неки објекти Флотације и једна појата, али су неколико њих, рачунајући и ову на фотографији, сасвим изгореле.

Из старог албума

Од басенских ископина – 251 Кеопсова пирамида

У време проглашења нових светских чуда, ево једног интересантног поређења. Будући да су египатске пирамиде одувек служиле као еталон монументалног, а међу њима свакако је најпознатија Кеопсова, нека она послужи као мера рада рудара Бора и Мајданпека. Некадашњи службеник у дирекцији Басена Никола Ђерговић, иначе, загрејани статистичар, израчунао је да је у поратном периоду минулог века (1944 – 1991) у басенским рудницима ископано укупно 1.731.631.490 тона руде и јаловине.

Према Просветиној енциклопедији, Кеопсова пирамида је висока 147 метара и у квадратној основи има ивицу

од 233 метра. Њена запремина онда износи 2.660.161 кубни метар. Да је саграђена од материјала борских и мајданпекчког рудника специфичне тежине 2,6 т/м³, њена тежина би била 6.916.416 тона. Зато би се од укупних ископина у Бору и Мајданпеку, у периоду 1944-1991. године, могла саградити – 251 Кеопсова пирамида.

На снимку из старог албума – борски површински коп у време пуне експлоатације.

Најврелијих дана (од 24. до 27. јула) ватром су биле угрожене и фабрике на Седмом километру. Најпре са стране гробља и циглане (где је потпуно изгорела једна стара зграда), а онда из правца Слатине где је велика препрека ватри био нови пут Бор – Зајечар, али и ватрогасци, комуналци, људство и механизација ТИР-а. – **Били смо спремни да зауставимо и Топионицу како би људе послали да гасе уколико опасност добије велике размере – рекао нам је управник Богдан Петковић. – Међутим, уз предузете мере и стална дежурства, све је прошло без штета мада се ватра једног момента дosta приближила доњој огради Фабрике филмова. Фабрике су биле опасане гомила ма земље која је стално квашена, тако да су изненађења избегнута.**

– Овде су три-четири утоваривача и дosta великих камиона који су довезли око 800 тона ситног кварца из Д. Б. Реке којим је направљен пропти-пожарни појас, пре свега, око Фабрике соли због хемикалија у њој, а онда и око резервоара за пропан-бутан у ФБЖ - рече нам Влада Радовановић, управник Транспорта ТИР-а, док смо са поменутог пута пратили последње налете пламена. - Наши људи, на челу са техничким руководиоцем Александром Аничићем, овде су даноноћно и пожар је добро локализован. Чак смо успели да заштитимо (изузев једне помоћне зграде) викенд насеље испод индустријске зоне, а уједно смо помогли и ватрогасној екипи која је бранила Електроисток, односно трафо-станицу „Бор 3“.

Текст и форографије: Љ. Алексић